

[Johannes Jensen.]

tiden, hvis de unge Mennesker virkelig skal have den fulde Uddannelse i deres Fag, egentlig burde forlænges. Jeg tager det Fag, jeg har særligt Kendskab til, nemlig Bogtrykkerfaget, og jeg kan ikke se, at der her skulde være nogen Grund til at forkorte det Aaremaal, som Læretiden nu strækker sig over — tværtimod; den tekniske Udvikling har paa Bogtrykkerfagets Omraade medført, at en Typograf, hvis han skal kunne alle de Ting, der hører til Faget, foruden hvad han tidligere skulde kunne, nu ogsaa skal kunne sætte paa Sættmaskine. Her ser man altsaa, at den tekniske Udvikling har medført, at Uddannelsestiden, hvis det var rigtigt, egentlig skulde forlænges. Saa er der jo andre Omraader, det indrømmer jeg, hvor visse Fag, der hidtil har været Haandværksfag, er gaaet over til at blive Arbejdsmandsfag. Det gælder f. Eks. Formerne, indenfor hvilket Fag nu en Arbejdsmand kan passe Maskinformene; saa er dette Fag gledet ud og er gaaet over til helt andre Folk, som ikke har egentlig haandværksmæssig Uddannelse.

Det er ikke saaledes at forstaa, at Mestrene kræver eneraadigt at bestemme Læretiden. Jeg gjorde gældende, da jeg første Gang havde Ordet — og jeg tror, jeg har Ret deri —, at den Læretid, vi nu har, er bygget op paa Erfaringerne med Hensyn til, hvad en faglig Uddannelse kræver, og i hvert Fald, hvis disse Forhold skal ændres, saa tror jeg, man skal lade Fagene om at ændre dem. Jeg har ikke noget imod, naar det sker ad praktisk Vej, at det saa sker gennem Overenskomster mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, mellem Mestre og Svende, men hvad jeg har noget imod, det er, at Administrationen, at „den røde Bygning“ skal bestemme det, bestemme noget, som den slet ingen Forstand har paa, og at disse Bestemmelser skal træffes hvert tredje Aar. Det er det, jeg indvender noget imod. Der er jo mange Ting, den højtærede Socialminister har Forstand paa, men der er virkelig ogsaa Ting, som han ikke kan forudsættes at have Kendskab til, og som han neppe selv vil gøre gældende at have Forstand paa. Nu siger den højtærede Socialminister, at det er ikke ham, der eneraadigt skal træffe Bestemmelse. Nej, men jeg nævnte jo ogsaa, at en eller to Ministre skulde træffe Bestemmelse, og her glemte jeg ingeniunde den højtærede Handelsminister. Men det bliver til syvende og sidst i den røde Bygning, Bestemmelsen skal træffes, hvis de to Parter, Sagen drejer sig om, ikke kan blive enige om en Afgørelse.

En Afgørelse skal jo træffes, og denne Afgørelse skal træffes hvert tredje Aar. Jeg vil paa ny meget stærkt advare imod, at man gaar med til denne Paragraf vedrørende Uddannelsestiden.

Med Hensyn til Lærlingelønningerne er Forholdet jo det, at Mestrene i Aarenes Løb, efterhaanden som Prisforholdene har ændret sig, bestandig er gaaet op med disse Lønninger, og de er vist endnu ikke gaaet ned til Trods for, at Tiderne nu er anderledes. Men der er ikke det mindste i Vejen for, at en Mester kan faa en Lærling uden at betale ham noget. Der er saa mange unge Mennesker, som ønskes sat i Lære, og det er slet ikke for Forældrene det afgørende, om vedkommende unge Mand faar en Krone eller to mindre om Ugen; det afgørende for dem er, om de kan faa deres Søn anbragt i Lære, saaledes at han kan faa den Uddannelse, som han nu stræber hen imod. Og jeg vil hævde, at den Værksteduddannelse, som nu finder Sted, er den bedste for Samfundet, for Forældrene og for de unge, bedre, end om man ved skrappe Bestemmelser vilde hidføre den Tilstand, at ingen eller i hvert Fald kun faa Mestre her i Landet vil have Lærlinge, fordi det er for kostbart. Hvis man gik til at indføre saadanne skrappe Bestemmelser, at Mestrene mistede Lysten til at uddanne Lærlinge, saa blev det Samfundet og Forældrene, der fik den Pligt, og deroverfor vil jeg hævde, at det bliver langt, langt dyrere baade for Samfundet og for Forældrene, hvis man skal over til en skolemæssig Uddannelse i Stedet for den Værksteduddannelse, som man nu kender, og som jeg betragter, praktisk taget, som langt bedre end den Uddannelse, man har f. Eks. i Amerika, hvor ingen lærer noget Fag ordentligt, og hvor de paagældende maa betale for i det hele taget at lære, hvad de skal lære.

Hvad Spørgsmaalet om de to Oldermestre angaar, vil der naturligvis altid være to Arbejdere, som udtaler sig til Fordel for de Synspunkter, der er Arbejdsgivernes, og der er jo saa mange Oldermestre her i Landet, at det skulde være underligt, om der ikke var nogle, som havde et Synspunkt med Hensyn til dette Forhold, der afveg noget fra det almindelige.

Den højtærede Socialminister taler om, at naar denne Sag behandles i Foreninger o. lign. ude i Landet, saa rejses der en Agitation for og imod, og navnlig imod, men den højtærede Socialminister vil væge sig imod, at han skulde have paatænkt at angribe den danske Haandværkerstand, og at der i det hele taget indenfor Socialdemo-